

22691

ART I CULTURA DEL SEGLE XX

Cinema i Literatura

1994-95

Professor: Joan M. Minguet

ART I CULTURA DEL SEGLE XX

CINEMA I LITERATURA

PRIMERA PART

1. El cinema: cruïlla de llenguatges. Cinema i literatura. Cinema i pintura.
2. Del cinema teatral al cinema narratiu. Les especificitats del llenguatge cinematogràfic. L'analogia. Relat, narració, diègesi.
3. Relat literari i relat fílmic. De la novel·la al film. Aspectes formals. Focalització.
4. La literatura en la història del cinema (1). El Mode de Representació Primitiu. Els intertítols com a recurs narratiu. Feuillade.
5. La literatura en la història del cinema (2). El Mode de Representació Institucional. L'assoliment d'un discurs visual al final del cinema mut. Griffith. Murnau. Eisenstein. Dreyer...
6. La literatura en la història del cinema (3). L'adveniment del sonor. La veu com a recurs narratiu. El diàleg.

SEGONA PART

7. Cinema i literatura: relació de dependència? Les adaptacions. Popularitzar la literatura o traïr-la? Shakespeare al cinema. Els referents: novel·la, teatre, poesia.
8. El germen literari del film: el guió. El cinema com a temple de la paraula? O la paraula al servei del cinema?
9. La literatura cinematogràfica. Una aproximació a la crítica de cinema. Gènere o sub-gènere?
10. La influència del cinema en la literatura contemporània.

TERCERA PART

11. Els escriptors i el cinema (1). Màxim Gorki davant de l'arribada del cinema. Naturalisme i cinema.

12. Els escriptors i el cinema (2). Els escriptors davant del cinema com a relat poètic o com a narració naturalista. Lukács. Wolf. Pirandello. Azorín. Eliot. Borges...

13. Els escriptors i el cinema (3). Les Avantguardes i la reivindicació del cinema com a signe de modernitat. Apollinaire. Reverdy. El Futurisme i el cinema. Maiakovski. El Surrealisme i el cinema. Artaud...

14. Els escriptors i el cinema (4). La col.laboració dels escriptors en la indústria cinematogràfica. Alguns exemples: D'Annunzio, Brecht, Cocteau...

15. Els escriptors i el cinema (5). L'actitud dels intel.lectuals catalans davant del cinema. Noucentisme i cinema. Les Avantguardes catalanes, i espanyoles, enfront del cinema. El cinema com a eina ideològica.

B I B L I O G R A F I A

A. Bibliografia mínima sobre el relat literari.

WELLEK, René y WARREN, Austin, Teoría literaria, Ed. Gredos, Madrid, 1981⁴.

PROPP, Vladimir, Morfología del cuento, Ed. Fundamentos, Madrid, 1977.

BOURNEUF, Roland y DUELLET, Réal, La novela, Ed. Ariel, Barcelona, 1983³.

DIVERSOS AUTORS, Análisis estructural del relato, Premia Editora, México, 1982. (Textos de Roland Barthes, A.J. Greimas, Umberto Eco, Christian Metz, Tzvetan Todorov y Gérard Genette, entre d'altres. Apareguts originàriament a la revista Communications, 1966.)

GREIMAS, A.J., Semántica estructural, Ed. Gredos, Madrid, 1987.

VANOYE, Francis, Récit écrit, récit filmique, CEDIC-NATHAN, París, 1979.

B. Relacions entre el cinema i la literatura.

GIMFERRER, Pere, Cine y literatura, Ed. Planeta, Barcelona, 1985.

VILLEGAS LOPEZ, Manuel, "Cine, teatro y novela", El Cine. Enciclopedia del 7º Arte, tomo 5, Ed. Buru-Lan, San Sebastián, 1973.

BALDELLI, Pio, El cine y la obra literaria, Editorial Galerna, Buenos Aires, 1970.

URRUTIA, Jorge, Imago litterae. (Cine. literatura), Ed. Alfar, Sevilla, 1984.

DIVERSOS AUTORS, La narrativa: cinema i literatura, Fundació Caixa de Pensions, Barcelona, 1987.

FUZELLIER, Etienne, Cinéma et littérature, Editions du cerf, París, 1964.

COMPANY, Juan Miguel, El trazo de la letra en la imagen. (Texto literario y texto fílmico.), Ed. Cátedra, Madrid, 1987.

PEÑA-ARDID, Carmen, Literatura y cine, Ed. Cátedra, Madrid, 1992.

CLERC, Jeanne-Marie, Littérature et cinéma, Nathan Université, collection Fac, París, 1993.

C. Els escriptors i el cinema.

GEDULD, Harry M. (Ed.), Los escritores frente al cine, Ed. Fundamentos, Madrid, 1981.

UTRERA, Rafael, Modernismo y 98 frente al cinematógrafo, Universidad de Sevilla, Sevilla, 1981.

UTRERA, Rafael, Escritores y cinema en España. (Un acercamiento histórico.), Ediciones JC, Madrid, 1985.

GONZALEZ, Palmira, "Els intel·lectuals catalans i el cinema, 1896-1923", L'Avenc, núm. 79, II-1985.

MINGUET BATLLORI, Joan M., "El Noucentisme contra el cinematògraf", Cinematògraf, núm. 3, 1986.

MINGUET BATLLORI, Joan M., "Les avantguardes catalanes i el seu context cultural enfront del cinema", Cinematògraf, núm. 4, 1987.

MINGUET BATLLORI, Joan M. (Ed.), Charles Chaplin en la cultura catalana (1922-1936), Filmoteca de la Generalitat de Catalunya, Barcelona, 1989.